

छार्काताडसोड गाउँपालिकाको स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालन
सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

स्वीकृत मिति : २०७६।०३।११

प्रस्तावना:

स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार अर्न्तगत पारित स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६ कार्यपालिका द्वारा स्वीकृत गरी जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

यस कार्यविधिको नाम छार्काताडसोड गाउँपालिकाको स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७५ रहेको छ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अको अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

(क) "संविधान " भन्नाले नेपालको संविधान सम्भन्नु पर्दछ ।

(ख) "ऐन " भन्नाले संस्था दर्ता ऐन २०३४ लाई सम्भन्नु पर्दछ ।

(ग) " गाउँपालिका " छार्काताडसोड गाउँपालिका सम्भन्नु पर्दछ ।

(घ) "अध्यक्ष " भन्नाले छार्काताडसोड गाउँपालिकाको अध्यक्ष सम्भन्नु पर्दछ ।

(ङ) "उपाध्यक्ष" भन्नाले छार्काताडसोड गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष सम्भन्नु पर्दछ ।

(च) "प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत" भन्नाले स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा ८४ वमोजिमको यस गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सम्भन्नु पर्दछ ।

(छ) "कार्यपालिका" भन्नाले गाउँ कार्यपालिका सम्भन्नु पर्दछ ।

(ज) "गाउँ सभा" भन्नाले संविधानको धारा २२२ को उपधारा (१) वमोजिम गठित गाउँसभा सम्भन्नु पर्छ ।

(झ) "योजना" भन्नाले आयोजना तथा कार्यक्रमसमेतलाई जनाउँछ ।

- (ज) "वडा" भन्नाले गाउँपालिकाका वडा सम्झनु पर्छ ।
- (ट) "वडा अध्यक्ष" भन्नाले वडाको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।
- (ठ) "सदस्य" भन्नाले गाउँपालिकाको वडा सदस्य सम्झनु पर्दछ ।
- (ड) "वडा समिति" भन्नाले गाउँपालिकाको वडा समिति सम्झनु पर्दछ ।
- (ढ) "सरकारी संस्था" भन्नाले गाउँपालिका, वडा कार्यालय, स्थानिय स्तरका विषयगत कार्यालय, विद्यालय आदीलाई जनाउदछ ।
- (ण) "गै.स.स" भन्नाले समाज कल्याण ऐन अर्न्तगत दर्ता भएका गै.स.स., आमा समुह, युवा क्लव, उपभोक्ता समिति, सहकारी संस्था, कृषि, पशु लगाएतका विभिन्न ववसायिक संस्था आदी लाई जनाउदछ ।
- (त) "स्काभेटर, डोजर प्रयोग तथा संचालक समिति" भन्नाले गाउँपालिकाको रोहवरमा स्थानिय नागरीकको आम भेलावाट यस कार्यविधिको दफा ४ अधिनमा रहि गठन भएको समितिलाई जनाउछ ।
- (थ) सम्झौता भन्नाले, आयोजनाको निर्माण, सञ्चालन व्यवस्थापन र स्काभेटर डोजर मेशिनरी औजारको प्रयोग तथा मर्मत सम्भारको लागि कार्यालय र संचालक समिति वीच भएको लिखित करारनामा वा कवुलियतनामालाई जनाउनेछ ।

परिच्छेद-२

स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिको गठन र सञ्चालन

३. स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समिति गठन सम्बन्धी व्यवस्था: (१) स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समिति गठन देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

(क) आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालकहरूको आम भेलाबाट अधिकतम सहभागितामा सम्बन्धित आयोजनास्थलमा नै सात देखि एघार (७ देखि ११ जना) सदस्यीय स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।

(ख) समिति गठनको लागि आम भेला हुने समय, मिति, स्थान र भेलाको बिषय त्यस्तो भेला हुने मितिले कम्तिमा सात दिन (७ दिन) अगावै सार्वजनिक रुपमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(ग) गाउँपालिका स्तरीय आयोजना सञ्चालनको लागि स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिको गठन गर्दा कार्यपालिकाले तोकेको कार्यपालिकाका सदस्य वा कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहवरमा गर्नु पर्नेछ ।

(घ) वडास्तरीय आयोजना सञ्चालनको लागि स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समिति गठन गर्दा सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष वा वडा सदस्य वा कार्यालयले तोकेको कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहवरमा गर्नु पर्नेछ ।

(ङ) स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समिति गठनको लागि बोलाईएको भेलामा योजनाको संक्षिप्त विवरण र समितिको संरचना सहितको जानकारी कार्यालयको प्रतिनिधिले गराउनु पर्नेछ ।

(च) स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समिति गठन गर्दा समावेशी सिद्धान्तको अवलम्बन गर्नु पर्ने छ । समितिमा कम्तिमा तेत्तीस

प्रतिशत (३३%) महिला सदस्य हुनुपर्नेछ । समितिको अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षमध्ये कम्तीमा एकजना महिला पदाधिकारी हुनुपर्नेछ ।

(छ) एक व्यक्ति एकभन्दा बढी स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिको सदस्य हुन पाउने छैन । साथै सगोलका परिवारबाट एकजना भन्दा बढी व्यक्ति एउटै स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिको सदस्य हुन पाइने छैन ।

(ज) स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिको गठन सकेसम्म सर्वसम्मत तरिकाले गर्नुपर्नेछ । सर्वसम्मत हुन नसकेमा स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालकहरूको बहुमतबाट स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिको गठन गरिने छ ।

(झ) स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालकहरूको लागत सहभागितामा सञ्चालन हुने आयोजनाहरू स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिबाट कार्यन्वयन गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।

(ञ) स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिले सम्झौता बमोजिम गर्नु पर्ने काम समिति आफैले गर्नु गराउनु पर्नेछ । अन्य कुनै निर्माण व्यवसायी वा अन्य व्यक्ति वा सस्थालाई ठेक्कामा दिई गर्न गराउन पाइने छैन ।

(ट) कार्यालयले आयोजना सञ्चालन एवम् कार्यान्वयनमा संलग्न स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिको अभिलेख **अनुसूची १** बमोजिमको ढाँचामा व्यवस्थित गर्नु पर्नेछ ।

४. स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिका सदस्यको योग्यता: (१) स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिका सदस्यको योग्यता देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

(क) सम्बन्धित आयोजना क्षेत्रको स्थायी वासिन्दा

(ख) १८ वर्ष उमेर पुरा भएको

(ग) फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसुरदार नठहरिएको

(घ) सरकारी बाँकी बक्यौता वा पेशकी फछ्यौट गर्न बाँकी नरहेको

(ङ) अन्य स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिमा सदस्यनरहेको

(२) दफा १ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दलका पदाधिकारी, बहालवाला सरकारी कर्मचारी र शिक्षक स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिको सदस्यमा बस्न पाईने छैन ।

५. स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) सम्झौता बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्ने,

(ख) स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालकहरुलाई कार्यालयबाट प्राप्त सूचना तथा मार्गदर्शनको जानकारी गराउने,

(ग) सम्झौता बमोजिम कार्य शुरु गर्दा कार्यालयबाट आवश्यक निर्देशन प्राप्त गर्नु पर्ने भए प्राप्त गरेर मात्र शुरु गर्ने,

(घ) स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिको कार्य सम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन समितिका सदस्यहरुको कार्य विभाजन र जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने,

(ङ) स्काभेटर डोजर र मेशिनरी औजार प्रयोग तथा संचालक समितिका सदस्यहरुको क्षमता विकास गर्ने ।

(च) सम्झौता बमोजिमको कामको परिमाण, गुणस्तर, समय र लागतमा परिवर्तन गर्नु पर्ने देखिएमा कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने,

(छ) आयोजनाको दिगो व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक अन्य कार्य गर्ने ।

(ज) स्काभेटर डोजर तथा मेशिनरी औजारको संरक्षण, मर्मत सम्भार, रेखदेख र सुरक्षा गर्ने गराउने

(झ) स्काभेटर डोजर तथा मेशिनरी औजार चलाउने अप्रेटर हरुको परिचालन व्यवस्थापन र क्षमता विकास जस्ता कार्य गर्ने गराउने ।

शे.फोकसुण्डो गाउँपालिका डोल्पा

६. संस्था संचालक समिति दर्ता :

१) उल्लेखित संस्था दर्ता गर्न चाहने कम्तीमा सात जना वा सो भन्दा बढी व्यक्तिहरूले संस्था सम्बन्धी देहायको विवरण खुलाई संस्थाको विधानको एक प्रति र तोकिएको दस्तुर सहित संस्था दर्ता ऐन २०३४ अनुसार जिम्मेवार अधिकारी समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ :-

- क. संस्थाको नाम,
- ख. उद्देश्यहरू
- ग. प्रबन्ध समितिका सदस्यहरूको नाम, ठेगाना र पेशा,
- घ. आर्थिक श्रोत,
- ङ. कार्यालयको ठेगाना
- च. संस्थाको विद्यान

(२) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि जिम्मेवार अधिकारीले आवश्यक जांचबुंभ गरी संस्था दर्ता गर्न उचित ठानेमा संस्था दर्ता गरी दर्ताको प्रमाण-पत्र दिनेछ ।

७. संस्था वा संचालक समिति सुचिकृत भन्नाले :

१) संस्था दर्ता ऐन २०३४ अनुसार सम्बन्धीत निकायमा दर्ता भएका संस्था लाई गाउँपालिकाको तर्फबाट गरिने अभिलेखांकनलाई जनाउदछ ।

८. सुचिकृत गर्दा आवश्यक पर्ने कागजात ।

(१) आवश्यक पर्ने कागजात भन्नाले निम्न कागजातलाई बुझिन्छ ।

- क. जिम्मेवार अधिकारी समक्ष निवेदन,
- ख. संस्थाको नाम,
- ग. उद्देश्यहरू तथा विद्यान
- घ. प्रबन्ध समितिका सदस्यहरूको नाम, ठेगाना र पेशा,
- ङ. आर्थिक श्रोत,
- च. कार्यालयको ठेगाना र रहने स्थानको लालपर्जा प्रतिलिपि तथा भाडामा भए भाडा सम्झौता ।
- छ. निजि व्यवसायिक संस्था भए संचालकको फोटो

ज. संस्था दर्ता प्रमाण पत्र प्रतिलिपि

(२) उपदफा (१) मा उल्लेखित कागजात सहित निवेदन प्राप्त भएपछि जिम्मेवार अधिकारीले आवश्यक जांचबुंभ गरी संस्था सुचिकृत गर्न उचित ठानेमा संस्था सुचिकृत गरी प्रमाण-पत्र दिनेछ ।

९. संस्था वा संचालक समिति सुचिकृत गर्ने अधिकारी भन्नाले :

गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृत प्रतिनिधिलाई लाई वुभिन्छ ।

१०. संचालक समितिको बैठक :

१. संचालक समितिको बैठक समितिका अध्यक्षको अध्यक्षतामा कम्तीमा महिनाको १ पटक वस्नेछ ।

२. अध्यक्ष सहित बहुमतको निर्णय मान्य हुनेछ ।

३. कुल सदस्य संख्याको ७० प्रतिशत सदस्य उपस्थित नभई बैठक वस्न सक्ने छैन ।

११. खाता संचालन: (१) संचालक समितिको खाता कार्यालयले तोकेको बैंकमा सञ्चालन हुनेछ ।

(२) समितिको खाता अध्यक्ष, कोषाध्यक्ष र सचिव गरी तीन जनाको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ । खाता संचालकहरु मध्ये कम्तिमा एकजना महिला हुनुपर्नेछ ।

१२. भुक्तानी तथा निकास प्रकृया : (१) संचालक समितिलाई सम्झौता वमोजिको भुक्तानी दिंदा वा निकास दिंदा संचालक समितिको नाममा रहेको बैंक खाता मार्फत दिनुपर्नेछ । सथै संचालक समितिल एक व्यक्ति वा सस्थालाई एकलाख भन्दा माथिको रकम भुक्तानी गर्दा चेक मार्फत मात्र गर्नु पर्नेछ ।

क. गाउँपालिकाले संचालक समितिलाई निकास दिंदा लिनुपर्ने विवरण :

१. संचालक समिति संग गरेको सम्झौता
२. सम्झौता अनुसार लिनुपर्ने प्राविधिक विवरण तथा कार्य प्रगति
३. संचालक समितिले गरेको खर्चको प्रतिलिपि विल भरपाई
४. संचालक समितिको निवेदन निर्णय

५. आयोजना स्थलका वडाको सिफारिस
६. अन्य आवश्यक कागजातहरू

१३. **आर्थिक व्यवस्थापन :** संस्थाको आम्दानी, खर्च, नाफा, लेखा, लेखापरिक्षण लगायत आर्थिक व्यवस्थापन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) संचालक समितिको आम्दानी

१. विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरू, विभिन्न सामुदायिक संस्थाहरू तथा व्यक्तिहरूबाट प्राप्त हुने सहायता र अनुदान ।
२. संचालक समितिले आयमूलक कार्यहरू संचालन गरी प्राप्त हुने आम्दानी ।
३. संचालक समितिले माग गरे बमोजिम गाउँसभाको निर्णयले विनियोजन गरे अनुसार गाउँपालिकाबाट अनुदानको रूपमा दिईने मेशिनरी औजारको लागि वार्षिक इन्धन वापत आवश्यक पर्ने रकम, अप्रेटर तथा सहयोगीको पारिश्रमिकको लागि आवश्यक पर्ने रकम, मर्मत सम्भारको लागि आवश्यक पर्ने रकम र अन्य संचालन खर्चको लागि आवश्यक पर्ने रकम ।
४. संस्थाले अन्य स्रोतबाट जम्मा गरेको रकम ।

(ख) खर्च

१. विकास निर्माणका लागि संचालक समितिको कोषको रकम समितिको निर्णयनासार खर्च हुनेछ
२. संस्था व्यवस्थापन, संचालन र लेखापरीक्षणका लागि गर्नुपर्ने खर्चहरू संचालक समिति नीति बमोजिम हुनेछ ।

(ग) नाफा

१. संचालक समितिले आर्जन गरेको आम्दानीबाट खर्च कटाई बाँकी रहेको रकम संस्थाको नाफा मानिनेछ ।
२. नाफा संचालक समितिको निर्णयअनुसार विकास निर्माणको लागि खर्च गरिनेछ ।

१४. **संस्थाको लेखा :**

- क) कोषाध्यक्षले सबै प्रकारको नगदी तथा जिन्सी आम्दानी, सम्पूर्ण विकास खर्चको विवरण, संस्थाको संचालन र व्यावस्थापनमा भएको प्रशासनीक खर्चहरूको स्पष्ट लेखा राख्नु पर्दछ ।
- १) कोषाध्यक्षले राखेको आम्दानी खर्चको हिसाब संचालक समिति बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ
- ख) संस्थाको लेखापरीक्षण देहाय बमोजिम हुनेछ ।**
- १) संचालक समितिले नियुक्त गरेको लेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण गराउनु पर्नेछ ।
- २) आवश्यकता अनुसार गाउँपालिकाले पनि संस्थाको आम्दानी खर्चको लेखापरीक्षण गर्न सक्नेछ ।
- ३) संस्थाले आफ्नो वार्षिक लेखापरीक्षणको प्रतिवेदन सम्बन्धित गाउँपालिकामा समेत पेश गर्नुपर्नेछ,
१५. कार्यविधिको पालना गर्नुपर्ने : (१) गाउँपालिका भित्र कार्यान्वयन हुने आयोजनाको निर्माण, स्काभेटर, डोजर र अन्य मेशिनरी औजार सञ्चालन, मर्मत सम्भार कार्य गर्नको लागि गठन हुने संचालक समितिले पुर्णरूपमा यो कार्यविधिको पालना गर्नुपर्नेछ ।
- (२) सडक निर्माण कार्यको वार्षिक १ वटा आयोजनाको कुल लागत रु १ करोड सम्म भएको मेशिनरी उपकरणबाट कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने योजनाको हकमा संचालक समिति मार्फत कार्यान्वयन गर्न सकिने छ ।
१६. कार्यविधि लागु : १) यो कार्यविधि गाउँ कार्यपालिकाबाट पारित भएको मिति देखी लागु हुनेछ ।
१७. कार्यविधिमा परिमार्जन तथा शंशोधन : यस कार्यविधिको कार्यान्वयन मा कुनै समास्या देखियमा गाउँ कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार परिमार्जन शंशोधन गर्न सक्नेछ ।
१८. खारेजी : यस कार्यविधिका कुनै दफा, उपदफा, लगाएत सबै खण्ड वा आंशिक खण्ड कुनै विषय प्रदेश कानून र संघिय कानून र अन्य कुनै कानून संग वाभियमा वा वाभियको हद सम्म अमान्य वा खारेज हुनेछ ।